

3.6 Kernwaarden en letselschadeadvocatuur

Mr. J.M. Beer*

Inleiding

Zeer onlangs zat ik aan een huwelijksdiner in een uitermate welvarend gedeelte van de Verenigde Staten. Het gesprek ging over alles en nog wat en op een bepaald moment vroeg mijn gesprekspartner wat ik deed. Ik antwoordde dat ik een ‘attorney’ in Amsterdam was. Amsterdam was vervolgens een bron van goedmoedige en vrolijke gesprekstof. Daarna werd me gevraagd met welk type recht ik mij bezig hield. “Personal injury and medical malpractice”, was mijn antwoord. Ik ben er in de afgelopen twintig jaar aan gewend geraakt dat dit een impact heeft op de sfeer van het gesprek. “So you are an ambulance chaser?” Ik antwoordde dat dat inderdaad het geval was en dat wij dat in Amsterdam bij voorkeur per fiets deden. Ook in Nederland wordt de letselschadeadvocaat wel gezien als een op geld beluste opportunist. In deze bijdrage ga ik, na een korte vergelijking met de Amerikaanse situatie, in op de ontwikkelingen in de Nederlandse letselschadepraktijk in de afgelopen jaren. Daarbij komt de verhouding tussen (advocaten van) verzekeraars enerzijds en advocaten van slachtoffers anderzijds aan de orde. Ook besteed ik uitgebreid aandacht aan de kwaliteiten die een letselschadeadvocaat moet bezitten. Paradoxaal genoeg zal blijken dat de kernwaarden die de letselschadeadvocaat moet koesteren soms juist bijdragen aan de negatieve beeldvorming. Ook in die gevallen moet de advocaat niet schuwen zijn verantwoordelijkheid te nemen en eventuele imagoschade desnoods op de koop toe te nemen.

De Amerikaanse situatie

Veel, vooral welgestelde, Amerikanen hebben een hekel aan letselschadeadvocaten. Dit omdat ze verantwoordelijk worden gehouden voor een juridisch systeem waarin torenhoge vergoedingen worden toegewezen aan lieden die in hun ogen een flinterdun verhaal hebben. De koffiezaak tegen McDonald’s steekt dan steevast de kop op. Het is overigens opmerkelijk te constateren hoe weinig men weet van de feitelijke achtergrond van die zaak en hoe begripvol de reactie is wanneer men die alsnog verneemt.

Letselschadeadvocaten worden in de VS door velen beschouwd als uitsluitend op geld beluste instrumenten van een juridisch systeem dat voor maatschappelijke ontwrichting zorgt. Niettemin zijn ook zij ervan overtuigd dat het maatschappelijke systeem

---

* Advocaat en voorzitter van ASP.

niet zonder kan. Ze zeggen zich zeker ook tot een letselschadeadvocaat te zullen wenden als zij zelf door de fout van een ander ernstig lichamelijk letsel oplopen. Dat gaat dan meestal op basis van 'no cure no pay'. Voor slachtoffers optredende Amerikaanse letselschadeadvocaten verrichten hun diensten vrijwel uitsluitend op basis van *no cure no pay*. Daarbij betaalt de cliënt bij de afwikkeling van de zaak zowel de door de advocaat voorgeschoten kosten als een honorarium, dat veelal 25 tot 50 procent van de schadevergoeding bedraagt. Amerikanen omschrijven dit systeem als 'the keys to the courthouse' omdat er zonder deze regeling voor een burger geen reële mogelijkheid zou bestaan om een juridisch proces te voeren.

De maatschappelijke verhoudingen in de VS en het daar functionerende rechtssysteem verschillen fundamenteel van de onze. Niettemin bestaan er ook overeenkomsten. Hoe hoger de financiële drempels voor de toegang tot het rechtssysteem, hoe minder letselschadeclaims worden ingediend. Zonder goede rechtshulp en zonder de mogelijkheid om een vordering met deskundige rapportages te onderbouwen, is het voor een slachtoffer onmogelijk een professionele verzekeraar tot vergoeding van de schade te bewegen. De financiële belangen van een letselschadeslachtoffer en die van de aansprakelijke verzekeraar zijn immers overal tegengesteld.

Het is, kortom, van essentieel belang dat een slachtoffer van letselschade zich van goede rechtshulp kan voorzien. De aansprakelijke wederpartij is doorgaans een professionele verzekeraar die als *repeat player* over de noodzakelijke deskundigheid en middelen kan beschikken. Voor de beschikbaarheid van goede rechtshulp geldt de financiering daarvan als een voorwaarde.

Ontwikkelingen in Nederland

In 1987 wees de Hoge Raad het arrest *London & Lancashire/Drenth* (HR 3 april 1987, NJ 1988, 275) waarin werd bepaald dat een slachtoffer van letselschade jegens de aansprakelijke partij aanspraak kan maken op vergoeding van de redelijke kosten van deskundige bijstand. Enkele jaren later werd de Vereniging van Letselschadeadvocaten (LSA) opgericht. Tot de leden van LSA behoren zowel advocaten die voor slachtoffers optreden, als advocaten die de belangen van verzekeraars behartigen. LSA is verantwoordelijk voor de totstandkoming van de specialisatieopleiding die door de Grotius Academie wordt verzorgd.

De professionele letselschadewereld is niet groot. Er is een beperkt aantal verzekeraars in Nederland actief en die maken gebruik van een even beperkt aantal schaderegelaars of advocaten. Iedereen kent elkaar en komt elkaar regelmatig tegen op symposia.

In het verleden traden advocaten, meer dan nu, zowel voor slachtoffers als voor verzekeraars op. Dit gemengde bedrijf is gedurende de laatste twintig jaar vrijwel uitgestorven. Nu maken veel letselschadeadvocaten een keus om uitsluitend voor de ene dan wel de andere partij op te treden. Dit is een ontwikkeling die mede door de

markt aan de advocatuur is opgedrongen. Verzekeraars stellen het op prijs dat de bedrijfsgeheimen waartoe de voor hen optredende advocaat toegang heeft, in een volgende zaak niet tegen hen worden gebruikt. Het publiek, slachtoffers, tonen ook meer belangstelling voor advocaten die zich duidelijk als slachtofferadvocaat hebben gepositioneerd.

In het verlengde van de per definitie tegengestelde financiële belangen tussen slachtoffers en verzekeraars, komt het in de verhouding tussen slachtofferadvocaten en verzekeraars regelmatig tot spanningen. Enerzijds omdat de standpunten in individuele zaken nogal eens conflicterend zijn, anderzijds omdat er van een zekere publieke animositeit sprake is. Verzekeraars vinden slachtofferadvocaten lastig en duur; de verzekeraars worden hard en onredelijk gevonden.

Verzekeraars, in organisaties verenigd, zijn actief waar het gaat om lobby op diverse niveaus. Tegen deze achtergrond werd in 1997 naar Angelsaksisch model de Vereniging van Advocaten voor Slachtoffers van Personenschade (ASP) opgericht. ASP bestaat uit gespecialiseerde letselschadeadvocaten die uitsluitend voor slachtoffers optreden. In de VS, het Verenigd Koninkrijk en Australië functioneren dergelijke verenigingen van slachtofferadvocaten al langer.

Binnen ASP vindt er op digitale wijze (www.asp-advocaten.nl) tussen de leden een intensieve uitwisseling plaats van informatie en ervaringen. Bovendien beoogt ASP een tegenwicht te zijn voor de activiteiten en lobby waarmee verzekeraars hun belangen dienen. Ter ondersteuning van het juridische belang van slachtoffers onderneemt en steunt ASP diverse activiteiten en worden voor de letselschadepraktijk relevante wetsvoorstellen, gevraagd en ongevraagd, van commentaar voorzien. Een voorbeeld is het wetsontwerp Affectieschade, waarin is voorgesteld een beperkte kring van nabestaanden of familieleden een gefixeerde immateriële schadevergoeding van € 10.000,- toe te kennen bij verlies of zwaar letsel van een naaste. Terwijl verzekeraars die benadering hebben toegejuicht, wees ASP op de rechtsongelijkheid, en de gevolgen daarvan, die ontstaat door ongelijke gevallen over één kam te scheren. Het is niet reëel om in alle gevallen van verlies of ernstige verwonding van een naaste eenzelfde smartengeld toe te kennen. Er is dus sprake van een georganiseerde vorm van partijdigheid die het voor advocaten ook op politiek niveau mogelijk maakt om juridische belangen van slachtoffers binnen het wetgevingsproces te ondersteunen.

Tussen *ambulance chasing* en deftige terughoudendheid

Behandeling van letselschadezaken is – behoudens het uiteraard ook op dit rechtsgebied geldende procesmonopolie – niet aan advocaten voorbehouden. Feit is dat vele schaderegelingsbureaus hun diensten vrijelijk aan slachtoffers aanbieden. In het ongereguleerde circuit is de kwaliteit van de ‘rechtshulp’ niet gewaarborgd, wordt dienstverlening op basis van *no cure no pay* ongecontroleerd en met gebruikmaking van dubieuze contracten aangeboden en kunnen slachtoffers met klachten over de behandeling van hun zaak nergens terecht.

Tegen deze achtergrond mogen gespecialiseerde letselschadeadvocaten het, al dan niet binnen het kader van de specialisatieverenigingen, tot hun publieke verantwoordelijkheid beschouwen er in het openbaar op te wijzen dat zij beschikbaar en toegankelijk zijn voor slachtoffers van letselschade. In het verleden is dit aspect in het bijzonder actueel geweest na grootschalige rampen zoals die in Enschede en Volendam. *Ambulance chasing* is het ene uiterste, maar de deftige terughoudendheid van de advocatuur mag niet tot gevolg hebben dat slachtoffers door hun onwetendheid in handen vallen van lieden die hen nog verder van huis brengen. Het gaat hier om een publieke verantwoordelijkheid, waarvan de invulling uitermate lastig kan zijn. Onmiddellijk na de ramp in Volendam werden vooraanstaande letselschadeadvocaten door de media benaderd om algemene vragen over de juridische aspecten te beantwoorden. Na publicatie werden de betrokkenen door alleswetende columnisten, gelukkig niet door de slachtoffers zelf, als aasgieren neergesabeld. Die prijs moet dan maar betaald worden; beter dan te wachten totdat de media bij stilzwijgen van de advocatuur hun vragen laten beantwoorden door vertegenwoordigers van het ongereguleerde circuit.

Een aantal jaren geleden werd ons kantoor gebeld door een lokaal ziekenhuis dat besloten had een reclamezuil in de toegangshal van het gebouw te plaatsen. Het ziekenhuis nodigde ons uit een reclametekst op de zuil te plaatsen omdat wij slachtoffers van letselschade en medische fouten in het bijzonder adviseerden. Het verzoek leidde binnen kantoor tot grote aarzeling. Degene die ons belde zei dat het in het belang van slachtoffers en patiënten was om kennis te kunnen nemen van de gegevens van een advocatenkantoor dat zich serieus met deze problematiek bezighield. Wij zijn toen toch niet op de uitnodiging ingegaan, omdat wij het gevoel hadden anders voor *ambulance chasers* te worden versleten. Ook vandaag zou ik me nog niet goed voelen als we een dergelijk verzoek zouden honoreren, maar ik ben er wel van overtuigd geraakt dat advocaten op gepaste wijze naar voren moeten blijven treden indien dat in het belang van slachtoffers is.

Persoonlijke eigenschappen en bekwaamheden

Bij de behandeling van letselschadezaken worden de persoonlijke eigenschappen en de bekwaamheden van een slachtofferadvocaat op een aantal manieren op de proef gesteld.

In de eerste plaats wordt de betrokkene per definitie geconfronteerd met een cliënt, een particuliere persoon, die iets ernstigs en ingrijpends is overkomen en daardoor in veel gevallen niet meer in staat is om zoals voorheen maatschappelijk te functioneren. Het hulpverleningsaspect staat op de voorgrond en er wordt een groot beroep gedaan op de empathische vermogens van de advocaat. Het spreekt voor zich dat het contact met een dergelijke cliënt over het algemeen anders verloopt dan dat met een cliënt die binnen zijn bedrijfsvoering aan de advocaat een zakelijk geschil voorlegt.

De letselschadeadvocaat zal zich zowel als goed toegankelijk vertrouwenspersoon moeten gedragen als zich de beperkingen van zijn rol en bekwaamheden als advocaat moeten realiseren.

Een ander kenmerkend aspect is dat de afwikkeling van een letselschadezaak naast de diverse juridische aspecten, waarover later meer, veel multidisciplinaire raakvlakken heeft. Iedere zaak heeft medische aspecten, waardoor de inschakeling van een medisch adviseur en vaak een medisch deskundige noodzakelijk is. De letselschadeadvocaat zal zich in de medische aspecten moeten verdiepen opdat er van een relevante dialoog met adviseur of deskundige sprake zal kunnen zijn. Het meest in het oog springende voorbeeld is dat van de medische aansprakelijkheid. Zoals de zaak waarbij beoordeeld moest worden of de patiënt wel tijdig en adequaat behandeld was voor een complicatie die zich gedurende het verblijf in een ziekenhuis na een operatie had voorgedaan. Daarbij zullen zowel de advocaat als diens medisch adviseur de ziekenhuisdossiers moeten bestuderen en zal de advocaat op een bepaald moment zo nodig in staat moeten zijn om de rechter in pleidooi ervan te overtuigen dat van een tekortkoming sprake is geweest en welke gevolgen deze voor de cliënt heeft gehad.

In aansprakelijkheidszaken speelt ook technische deskundigheid (bijvoorbeeld toedrachtsonderzoek) een rol. Zodra aansprakelijkheid vaststaat en de omvang van de schadevergoeding in beeld gebracht moet worden, spelen wederom medische, maar ook arbeidsdeskundige, (bedrijfs)economische en rekenkundige deskundigheid een rol.

De letselschadeadvocaat fungeert in veel gevallen als regisseur van het proces waarin andere deskundigen een belangrijke rol spelen. Een advocaat in een dergelijk multidisciplinair proces ontkomt er niet aan zich een eigen oordeel te vormen over de inbreng van andere deskundigen, zonder op de stoel van de deskundige te gaan zitten. Het verdient onderkenning dat de letselschadeadvocaat de cliënt geen dienst bewijst door alles wat deskundigen te berde brengen als zoete koek te slikken. De praktijk bewijst immers dat een eenduidige deskundige waarheid niet bestaat. Verklaringen van verschillende deskundigen die in dezelfde zaak op relevante punten haaks op elkaar staan, vormen geen uitzondering. Het is mede de taak van de advocaat om de cliënt tegen foute deskundigheid te beschermen. Van de advocaat vergt dit een kritische instelling en ook de bereidheid en het vermogen zich in andere dan juridische onderwerpen te verdiepen.

De term 'letselschade' is nogal algemeen. Aansprakelijkheidskwesties die tot vergoeding van letselschade aanleiding kunnen geven, zijn veelsoortig. Slachtoffers lopen letsel op in het verkeer, op de werkvloer, in de gezondheidszorg, bij gebruik van gebrekkige producten, door mishandeling, et cetera. Mede tegen deze achtergrond komen in de letselschadepraktijk veel aspecten van het recht aan de orde. Uiteraard het civiele aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht. In medische aansprakelijkheidszaken spelen het gezondheidsrecht en het tuchtrecht een rol. In geval van beroepsziekte of bedrijfsongeval geldt dat voor het arbeidsrecht. Strafrechtelijke aspecten kunnen een rol spelen in bepaalde verkeerszaken en in het kader van strafzaken tegen daders van delicten die letsel of overlijden tot gevolg hebben gehad. Ook het EVRM verheugt zich op dit gebied in een toenemende belangstelling.

Bij de afwikkeling van schadevergoedingszaken komt voorts het sociaal zekerheidsrecht in beeld, al was het maar omdat een slachtoffer de plicht heeft zijn schade te beperken door zo veel mogelijk een beroep te doen op sociale voorzieningen. Letselschadeadvocaten zijn werkzaam op een breed juridisch terrein.

Nationaal Platform Personenschade

In 1998 deed het Nederlandse poldermodel zijn intrede in de letselschadebranche. Dat gebeurde met het op initiatief van verzekeraars opgerichte Nationaal Platform Personenschade (NPP). De bedoeling van dit NPP is om op macroniveau genormeerde vergoedingsbedragen en regels voor de letselschadepraktijk vast te stellen. In de afgelopen jaren heeft het Centrum voor Aansprakelijkheidsrecht van de Universiteit van Tilburg, ook op initiatief van verzekeraars en mede gefinancierd door de overheid, zich bovendien gezet aan de totstandkoming van een zogenoemde Gedragscode Behandeling Letselschade. Met deze gedragscode wordt beoogd afspraken te maken over het verloop van het schaderegelingsproces. In het kader van beide initiatieven werd een beroep gedaan op de advocatuur om te participeren.

Door deze ontwikkelingen heeft de advocatuur zich moeten beraden over de vraag of het tegen de achtergrond van de voor hen geldende gedragsregels wenselijk, of überhaupt mogelijk is, dat zij met anderen dan de eigen cliënt afspraken maken over de wijze waarop (toekomstige) zaken worden behandeld. Binnen beide specialisatieverenigingen, ASP en LSA, is hierover diepgaand gesproken en de eensluidende conclusie was dat advocaten de vrijheid en onafhankelijkheid in de uitoefening van hun beroep in gevaar zouden brengen als zij hieraan medewerking zouden verlenen. Advocaten kunnen de overheid of andere organen goed adviseren over hoe bepaalde zaken naar hun mening het beste geregeld kunnen worden, maar kunnen de eigen handelingsvrijheid ten behoeve van (toekomstige) cliënten onmogelijk vrijwillig beperken. Deze uitkomst heeft er toe geleid dat LSA haar rol, aanvankelijk als volledig participant binnen het NPP, welbewust tot die van toehoorder heeft gereduceerd.

LSA liet zich aanvankelijk ook vertegenwoordigen op de Tilburgse bijeenkomsten die tot doel hadden een gedragscode te ontwerpen (lees: afspraken te maken over een in de code te omschrijven gedragslijn). Op een bepaald moment zag zij zich genoodzaakt om de medewerking aan de totstandkoming van de code te beëindigen. ASP heeft wegens de hiervoor aangeduide gedragsrechtelijke problematiek van het begin af aan niet meegedaan.

De Gedragscode werd in 2006 gepresenteerd. Vrijwel alle verzekeraars hebben de code inmiddels onderschreven. Aan de slachtofferadvocatuur is gevraagd om zich eveneens aan deze code te conformeren. Om de redenen die hiervoor zijn uiteengezet, hebben LSA en ASP zich op het standpunt gesteld dat dit voor advocaten niet mogelijk is.

Verzekeraars hebben er belang bij de afwikkeling van letselschade op een zo veel mogelijk uniforme wijze te laten verlopen en de schadevergoedingsbedragen liefst op genormeerde wijze af te wikkelen. Letselschadeadvocaten komen echter in aanraking met een grote variëteit van zaken. Er is een categorie zaken die zich beslist zal lenen voor gestandaardiseerde afdoening, maar die zaken worden doorgaans niet door een advocaat behandeld.

Deze discussie laat natuurlijk onverlet dat advocaten zich in een bepaalde zaak, na overleg met en instemming van de cliënt, heel goed kunnen conformeren aan een bepaalde gedragslijn. Het gaat echter veel te ver om van de advocaten te verlangen dat zij op voorhand toezeggen om zich in zaken voor toekomstige cliënten op een bepaalde manier te gedragen en conform te adviseren.

Bescherming onafhankelijkheid uitgelegd als eigenbelang

De weigering van de georganiseerde letselschadeadvocatuur om zich op voorhand te conformeren aan een bepaalde gedragscode, is buiten de advocatuur niet door iedereen begrepen. Bijna onuitroeibaar is de perceptie van sommigen dat de standpunten die door advocaten worden ingenomen, altijd om eigenbelang gaan. Ook als er wel begrip was, bestond er voor sommigen niettemin een belang om de advocatuur tot andere inzichten te brengen of hen als najagers van eigen belang af te schilderen.

Zo is er gesuggereerd dat advocaten zich tegen de Gedragscode keren omdat zij garen zouden spinnen bij het polariserende toernooimodel. Die suggestie is onjuist. De onafhankelijkheid van de advocaat is in de eerste plaats van belang voor de rechtzoekende en bovendien ook voor het functioneren van het schaderegelingsproces in het algemeen. Degenen die verbetering willen brengen in letselschadeland, maken een denkfout als zij slachtofferadvocaten willen binden.

Discussies over aansprakelijkheid en schadevergoeding roepen bij slachtoffers vaak sterke emoties op. Zij worden daarbij immers geconfronteerd met een verzekeraar die er niet zelden op is gericht aan gehoudenheid te ontkomen, dan wel de omvang van de schade te bagatelliseren. Het is van het grootste belang dat die emoties binnen ons rechtssysteem een uitlaatklep houden. Als slachtoffers het idee krijgen dat slachtofferadvocaten zich hebben verplicht tot samenwerking met hun tegenpartij draagt dat niet bij aan het vertrouwen in een goede regeling. Het advies van de advocaat om constructief te blijven overleggen dan wel naar de rechter te gaan, wint aan overtuigingskracht doordat dat advies in vrijheid en onafhankelijkheid wordt gegeven. Slachtoffers zullen geen vertrouwen hebben in advocaten die zich in hun vrijheid hebben laten beperken. Als advocaten worden gedwongen in een systeem waarin zij die positie niet meer hebben, komen er anderen die daadwerkelijk het toernooimodel om het gevecht zullen aanbieden. Overigens is bekend dat ook de meerderheid van zaken die bij slachtofferadvocaten in behandeling zijn, buiten rechte tot een schadevergoedingsregeling wordt gebracht.

De onafhankelijkheid van de advocaat is een kernwaarde en het behoort tot de publieke verantwoordelijkheid van de advocatuur deze te beschermen.

Tegen de achtergrond van het vorenstaande is er in de afgelopen tijd tussen verzekeraars en slachtofferadvocatuur in toenemende mate een grimmige sfeer ontstaan. Verzekeraars lijken zich er steeds meer op te richten de advocatuur de wind uit de zeilen te nemen. In de media worden door verzekeraars uitlatingen gedaan die suggereren dat slachtoffers niet tevreden zouden zijn met de rechtsbijstand door advocaten en worden de advocaatkosten ter discussie gesteld. Verzekeraars zetten op een schijnbaar georganiseerde wijze letselschadeadvocaten en hun cliënten onder druk door advocaatkosten, als onderdeel van de schade, niet of niet volledig te vergoeden.

No cure no pay?

Zoals hiervoor al werd aangeduid, heeft een letselschadeslachtoffer recht op vergoeding van de redelijke kosten van buitengerechtelijke rechtsbijstand. In de praktijk betekent dit dat de advocaat periodiek een kopie van de ten name van de cliënt gestelde declaratie aan de verzekeraar zendt, met het verzoek de declaratie te voldoen. Cliënten worden doorgaans door de advocaat ontlast door niet eerst van hen te verlangen dat de declaratie wordt voldaan. Aldus ontstaat het beeld dat de advocaat van het slachtoffer door diens tegenpartij wordt betaald. Door periodiek te willen kennismaken van de bijbehorende urespecificaties is de verzekeraar in staat precies te zien welke activiteiten ten behoeve van de cliënt worden ondernomen. Er zijn verzekeraars die erg ver gaan in het inhoudelijk bekritisieren van de werkwijze van de advocaat, zodat door middel van het betalen van de kosten van rechtsbijstand invloed wordt uitgeoefend op de inhoud van de rechtsbijstand. Een recent voorbeeld: een aansprakelijkheidsverzekeraar van een ziekenhuis bestond het om naar aanleiding van een ter vergoeding aangeboden declaratie te beweren dat sprake was van onredelijk dubbel werk, nu uit de specificatie van de declaratie bleek dat zowel de advocaat zelf als diens medisch adviseur zich met de bestudering van het medisch dossier had beziggehouden. Het illustreert dat verzekeraars de vergoedingsplicht ter zake van advocaatkosten gebruiken om het werk van de advocaat te beïnvloeden en te bemoeilijken. Een advocaat van een slachtoffer van een medische fout zou tekortschieten indien hij of zij niet ook zelf het medisch dossier zou bestuderen teneinde het vervolgens met de medisch adviseur te bespreken.

Een door verzekeraars regelmatig gevolgde gedragslijn is om volledige vergoeding van advocaatkosten te koppelen aan de totstandkoming van een definitieve schadevergoedingsregeling (en soms met een bepaalde inhoud). Het spreekt voor zich dat advocaten zich bij de inhoudelijke advisering aan de cliënt niet mogen laten leiden door eigen financieel belang. Indien het aan volledige vergoeding van advocaatkosten gekoppelde schadevergoedingsvoorstel ontoereikend is, zal het door de advocaat moeten worden ontraden, ook indien dat betekent dat volledige vergoeding van advocaatkosten daarmee op de tocht komt te staan.

Het is niet wenselijk dat de ene partij, de verzekeraar, zo'n grote invloed heeft op de financiering van de rechtsbijstand van de andere partij, het slachtoffer. Hoewel dit geen pleidooi is om de plicht tot vergoeding van advocaatkosten te verminderen, signaleer ik wel dat de onafhankelijkheid en de integriteit van een slachtofferadvocaat door de huidige praktijk onder druk kunnen komen te staan. Mogelijk is dit anders in een *no cure no pay*-situatie. Dan spreekt de advocaat immers met de cliënt af dat van alle voorschotten op schadevergoeding, inclusief betalingen voor advocaatkosten, het overeengekomen percentage voor vergoeding van rechtsbijstand in mindering wordt gebracht. Voor de advocaat zou het bedrijfseconomisch dan mogelijk zijn om vergoeding van advocaatkosten pas aan het eind van de zaak (volledig en definitief) te regelen. Misschien is het de Orde op enig moment toch gegeven het eerder voorgestelde *no cure no pay*-experiment alsnog tot uitvoering te brengen.

Ten slotte

Het is niet saai in letselschadeland. Er gebeurt van alles en de slachtofferadvocatuur wordt behoorlijk op de proef gesteld. Bij herhaling is getracht om dit deel van de beroepsgroep op een hellend vlak te trekken. Deze tak van de advocatuur heeft een sterk sociale inslag. De kernwaarden van de advocatuur, waaronder met name de onafhankelijkheid, partijdigheid en integriteit, hebben juist voor slachtofferadvocaten een actuele betekenis. De beroepsgroep moet het tot haar publieke verantwoordelijkheid rekenen om deze waarden te beschermen en de mogelijk daaruit voortvloeiende negatieve beeldvorming met argumenten te blijven bestrijden.